

FRANJEVAČKI SAMOSTAN VUKOVAR

Samostanska 5 – pp. 16

32000 VUKOVAR

Tel. 032-442 641; fax: 032-450 322; e-mail: zlatko.spehar@ofm.hr**Vukovar, 18.11.2003.g.**

(Razmišljanja gvardijana vukovarskog)

Vukovar, 2003/2004**Bože, gladan sam kruha.....**

Vukovar, grad potpuno uništen u srpskoj agresiji na Hrvatsku 1991.g., raseljen, grad mrtvih, grad u kojemu se vode još uvijek na stotine nestalih, kolona prognanih, grad «djevojčice uplakanih očiju» – slika koja je obišla svijet, grad kojemu je mržnja agresora promijenila lice i istjerala pitome stanovnike, danas još uvijek osjeća svu tragediju.

«Do srpske agresije, Vukovar je bio dobar kao i njegovi stanovnici, pitom kao i oni, lijep kao i oni, veseo kao i njegovi stanovnici. A oni su bili isti kao i on.... Vukovar su napadali ljudi koji su tvrdili da Vukovar ne pripada svojim stanovnicima, nego pripada njima. I počeli su ga oblikovati na svoju sliku i priliku. Počeli su praviti svoj autoportret. Kad je posao bio završen – grad srušen i uništen, nesrpsko stanovništvo protjerano ili pobijeno, Vukovar više nije nalikovao na svoje stanovnike; nalikovao je na one koji su ga izvana ili iz samoga grada napadali» (usp. Pavao Pavličić, Vukovar-100 dana poslije).

«Gađali su nas, a mi smo bili samo djeca u autobusima, koji su nas vraćali s mora. Ubili su djecu», s preplašenim očima jecalo je vukovarsko dijete, postavljajući pitanje: «Zašto nas ne vole? Zašto hoće ubiti nas, djecu?» A onda tiho izricашe molitvu: «Bogo, ne daj da me ubiju.....»

Proživljenu tragediju napada na djecu, tromjesečno skrivanje u vukovarskim podzemljima i skloništima, poginuli roditelji, rođaci, prijatelji, progonstvo, odvajanje od roditelja, dugogodišnje progonstvo na ničijem, konačni povratak, na ruševine grada koji to više nije; duboko u srcu nose vukovarska djeca. «U koloni su nas natjerali da podignemo ruke u zrak – na predaju, a očima da gledamo u zemlju. Mislili su da su nas pobijedili, a mi smo uzdignutim rukama molili – i za njih».

Prvi susreti s djecom agresora, srpskom, u školi; njih dvadesetak, a srpske djece nekoliko stotina. «Tjerali su nas da kleknemo i dižemo tri prsta u zrak. Vidjeli su to međunarodni promatrači. Nisu nam pomogli. Bili smo im smiješni». Opet strah i skrivanje u jadnim stanovima u Vukovaru. «Je li to naš Vukovar»? «Zašto nas ne vole?», i stotine drugih pitanja rojilo se u glavama vukovarske povratničke djece 1998.godine.

Kamenovali su vlak s hodočasnicima. On je bio treći vlak u Vukovaru od 1991.g.. Mladi su došli moliti za mir, unijeti radosti, podijeliti bar jedan dan vukovarsku stvarnost s njezinim stanovnicima, s mladima. A onda na povratku srpska djeca kamenjem obasiplju vlak...pogodili su kamenom djevojku u oko. Opet nitko ništa ne zna.....

Došli su i maleni, bezbrižni. Rođeni su u progonstvu: u Hamburgu, Beču, Berlinu, Zagrebu, Splitu, Rijeci, Dubrovniku, neki čak u dalekoj Australiji: «Mama, tko je porušio ovaj grad?» «Zašto moramo živjeti ovdje»? «Ovo je tvoj grad, sine, ovo je Vukovar!», čuo se česti

odgovor. «On nije prestao živjeti. Mi smo ga sakrili u srcu, sačuvali ga i vratili na njegovo mjesto – na Dunav i Vuku – u Vukovar».

Povratnika sve više, djeca sve glasnija, potrebe sve veće, a zaposlenja nema. «Mama, ja bih kruha! Ja bih marmelade! Ja bih čokoladu. Trebam olovku, drugu bilježnicu, nove cipele, topliju odjeću. Zar nema ništa u Caritasu»? «Tata nema posla, a bakina je mirovina mala. Strpi se.....bit će bolje kad tata počne raditi», čarobne su riječi koje pokušavaju odgovoriti na sva dječja pitanja.

Cvrkut dječjih glasića razliježe se trgom porušenog grada. Ispred sablasne ruševine gradske kuće, na tisuće djece čeka sv. Nikolu. Tog sveca vole djeca. Nosi im puno darova. I Vukovarska djeca ga čekaju s nestrpljenjem i radoznalošću: «Hoće li nam donijeti nešto....?» Jednu mandarinu poslao grad Dubrovnik po sv. Nikoli. Nema razočaranja: Djeca sretna što u ruci drže dar - jednu mandarinu, idu kući.

«Djeco, uzmite više bombona», nudi gvardijan djeci na vjeronauku. «Zašto samo po jedan?» «Ostavit ćemo i za sutra!» «Bit će bombona i za sutra», kaže gvardijan. «A ako sutra ne dođete, nećemo imati više niti jedan, pa zato ostavljamo da imamo i sutra slatkog u ustima».

«Filipe, izaberi čokoladu», nudi kuma svoje kumče. Mali Filip gleda u pod trgovine, stid ga podići oči, da mu kuma ne pročita istinu u njima. Na ponovno nutkanje kume, Filip smogne snage i kaže: »Kumo, mi ne jedemo čokoladu....»

Sav sretan ovogodišnji prvopričesnik, pred prepunom vukovarskom crkvom, zahvaljuje Isusu, ponosan na tekst koji je sam napisao: «Isuse, hvala Ti što imam dobre roditelje. Znaš, neki moji prijatelji nemaju tatu. Ubili su ga zli ljudi. Dvoje mojih prijatelja nemam nikoga, samo staru baku. I njihove su ubili. Ja sam tako sretan što imam i tatu i mamu. Hvala Ti! Ali molim Te», nastavlja potihom «pošalji nam malo novaca da si kupimo kruha». Izgovoreno dječje HVALA, nadjačao je jecaj ranjene Crkve; iz srca joj je iščupao stidljivo skrivenu istinu vukovarsku: djeca su gladna kruha u Vukovaru ....Bože!

***Hvala Vam, što putem dobrih ljudi ne zaboravljate vukovarsku okrutnu dječju stvarnost. I mala barbika je simbol dječje radosti – ako im se ona dušmanski ne otima.....
HVALA VAM!***

fra Zlatko Špehar
gvardijan vukovarski